

"Фокусот на приоритетните активности кој бил дефиниран во Стратегијата за реформата на правосудниот систем во РМ бил насочен во делот на поедноставувањето и забрзувањето на судските постапки, односно во делот на ефикасноста при постапувањето и судењето во разумен рок кои, како принципи од Европската конвенција за човекови права, треба да нудат економичност при постапката пред судовите. Значи, судовите треба да се блиски до граѓаните. Но, во реалноста не е така, според најновата регулатива, граѓаните ќе треба да патуваат дури и до 150 километри за да си ја пронајдат среќата, а дури потоа и ако може правдата", оценува претседателот на Основниот суд во Кавадарци, д-р Лазар Нанев.

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

Парадоксот на Диоген зафати одредени помали основни судови во Република Македонија, кои наместо да понудат евтина и брза правда за граѓаните, сега поради "одземените надлежности" ќе мораат своите сограѓани да ги испраќаат на долг пат - да "акаат" по стотици километри низ државата за да ја споделат горчината на душата во други судови со поголема надлежност. Во овој момент, исто така, реформата е доведена во прашање, бидејќи наместо да добиеме ажурно и ефикасно судство, сега судиите мораат да исполнат ориентациона норма на работење, која ги доведува во рангот на работниците рудари, кои одамна во Македонија не рекле "среќно". Но, затоа, пак, за нив копаат кадиите, кои во име на квазиреформите се наоѓаат во небрана положба. Поради ова, имаме примери на успешни судови, но и на судови со надлежности, кои не можат да

ЧЕТИРИ ОСНОВНИ СУДОВИ ВО МАК СТАРИТЕ НАДЛЕЖНОСТИ

ПРЕЗЕНТАЦИЈАТА ЗА УСПЕШНАТА РАБОТА НА ОСНОВНИОТ СУД КАВАДАРЦИ ВО КАВАДАРЦИ ВО 2006 ГОДИНА ПРЕДИЗВИКА ГОЛЕМО ВНИМАНИЕ. ТОА БЕШЕ АРГУМЕНТИРАНО И ПОТКРЕПЕНО СО БРОЈКИ

КАКО ДО ЕВТИН СУДИИТЕ СТАН

одговорот на предизвикот, бидејќи покриваат поголема територија.

Имено, дваесеттина дена пред да профункционира новиот Закон за судови, веќе се констатирани сериозни грешки во законската регулатива, која ја протурка експолитичката гарнитура која се фалеше со реформите во правосудството, кои се значајни за евроатлантските процеси.

Станува збор за сериозна или за намерна грешка, која била кумувана од страна на одредени политичари и олигарси, кои успеале да го протуркаат својот интерес наспроти општиот јавен интерес на граѓаните, кои ја бараат својата правда пред Кривопаланечкиот, Гевгелискиот, Кавадаречкиот и Кичевскиот суд. Нивната надлежност е намалена, иако за пример два од овие четири суда имаат исклучителна важност бидејќи се во близина на значајните гранични премини Богородица и Деве Баир, каде во бизнисот се вртат многу сомнителни милионски суми. Но, поради намалената надлежност сега ќе интервенираат судии од Куманово и од Велес. На тој начин реформата на правосудството е во сенка на овие констатации, до кои дојдоа основните судови кои се со намалена надлежност.

ЕКОНОМИЧНОСТ ИЛИ АЖУРНОСТ

"Дека коза лаже, а рог не лаже" е Службениот весник број 58, кој е испечатен на 11 мај 2006 година.

"Направени се измени во надлежностите на судовите, со тоа што неколку суда: Основниот суд Кавадарци, Основниот суд Гевгелија, Основниот суд Кичево и Основниот суд Крива Паланка, од судови со проширена сега се судови со мала надлежност", истакна претседателот на Основниот суд во Кавадарци, д-р Лазар Нанев, кој ја презентираше ефикасноста на овој суд, кој на својата територија ги опслужува и граѓаните од Општина Демир Капија, Општина Неготино, Општина Росоман, а истовремено под негова јурисдикција е и една четвртина од границата кон Грција.

Тој потенцира дека клучен предизвик при креирањето на законската регулатива, односно при донесувањето на Законот за судови било зголемувањето на правната сигурност на граѓаните и зајакнувањето на нивната доверба во судскиот систем. При тоа, фокусот на приоритетните активности, кој бил дефини-

ЕДОНИЈА БАРААТ ДА ИМ СЕ ВРАТАТ

ран во Стратегијата за реформата на правосудниот систем во РМ, бил насочен во делот на поедноставувањето и забрзувањето на судските постапки, односно во делот на ефикасноста при постапувањето и судењето во разумен рок, кои како принципи од Европската конвенција за човекови права, треба да нудат економичност при постапката пред судовите. Значи, судовите треба да се блиски до граѓаните. Но, во реалноста не е така, според најновата регулатива граѓаните ќе треба да патуваат дури и до 150 километри за да си ја пронајдат среќата, а дури потоа и ако може правдата. Овие аргументи се во спротивност со концептот за реформи во македонското правосудство, кое бара: "Деконцентрација на судската власт, постоење на материјални ресурси, специјализација и професионализација, а да не бидеме погрешно разбрани, вработените од Основниот суд Кавадарци - вели судијата Нанев - не навлегуваат во суштината на концептот на Законот. Ние немавме никакви пречки за имплементација на новиот Закон, кој треба да стапи во сила на 1.1.2007 година, бидеј-

ќи тој е реформски Закон. Но, имаме суштински забелешки во делот на одземањето на надлежностите, затоа што тој е на штета на човечките ресурси, кои работат во овие судови, но и на граѓаните, кои од овие општини ги остваруваат своите права. Морам да напомена дека Основниот суд Кавадарци, кој пред донесувањето на Законот имаше полна надлежност за граѓаните од Општина Кавадарци, од Општина Демир Капија, Општина Росоман и експлоатационата Конопиште, близу 68.000 жители ги остваруваат своите основни човекови права пред Основниот суд Кавадарци во Кавадарци. Но, со донесувањето на новиот Закон, на недемократски начин, во последен момент, се вметна и се донесе решение со кое оваа надлежност им се одзеде на основните судови во Гевгелија и во Кавадарци, а таа се пренесе во Основниот суд Велес. Меѓутоа, да не бидеме погрешно сфатени дека од нашите колеги нешто бараме. Ние ништо не им одземаме, но го бараме она што недемократски беше земено", констатира судијата Нанев, додавајќи дека правдата мора да биде многу блис-

ка до граѓаните, а тоа всушност е и основната определба од меѓународните стандарди и правила.

"Евтина правда значи правда со најмалку трошоци, која можат граѓаните да ја остварат. Правда со нула километри на остварување на своето право и интереси, кои сега ќе треба да ги остваруваат на многу поголема оддалеченост од 55 до 150 километри. Тоа значи дека се создаваат многу поголеми тешкотии и предизвици за самите граѓани при остварувањето на своите права. Општина Кавадарци спаѓа во редот на високо економски развиени општини која, според последните статистички бројки, е втора општина по развиеност во Македонија, веднаш по Општина Кисела Вода. Според бруто остварениот доход и надворешно-трговската размена, некои фирми имаат 90 отсто од вкупното производство во земјата. Тоа се едни од најголемите индустриски капацитети кои своите права ги остварувале во рамките на стопанските предмети пред Основниот суд Кавадарци, при што големиот број правни субјекти во бизнис релациите имаат потреба од брзо и ефикасно постапување по предметите. Тука имаме странски инвестиции кои, како меѓународни правни субјекти, бараат веднаш да се остварат нивните права, а не да патуваат по 50 или повеќе километри. На територијата која ја покрива Основниот суд Кавадарци минува регионалниот пат Градско - Прилеп кој, според својата фреквенција по автопатот и западната магистрала, е трет пат во РМ. Невозможно е да се чека увид за сообраќајна незгода и патот да биде затворен со часови само затоа

А ПРАВДА КОГА АА РУДАРИ?!

(ОД ЛЕВО) ЛЕНЧЕ СОФРОНИЕВСКА
И СЛАЃАЊА ТАСЕВА

"На мала врата беа одземени надлежностите на четири суда, некои од нив се помали, но имаат капитално значење за државата, бидејќи тоа се гранични судови, а од друга страна, пак, тоа се судови со мала надлежност. Сметам дека ние ќе бидеме поуспешни ако некаде е направена грешка, затоа што се случи, некои од претставниците на граѓаните од одделни општини да бидат поумешни и успеаја, кој на легален, кој на нелегален начин, да ги остават судовите со полна надлежност. Но, исто така, им беше одземена надлежноста, тогаш кога Законот за судови беше пред пратениците во Собранието, но можеби заради неактивноста на пратениците, претставниците на одделни општини со вакви крупни судови, се направија реформи со тоа што им се одзеде надлежноста, а ниту ние од судството не знаеме кои им беа аргументите, зошто им беа одземени надлежности. Јас сум една од поборниците дека такви грешки, со донесување ад хок решенија на седница, а кои ќе имаат трајни последици во функционирањето на судството, негативно ќе се одразат", оцени експретседателката на РСС, Ленче Софрониевска.

што блиску нема истражен судија. Сè ова е на штета на самите граѓани, на времето, кое во овој момент навистина е пари. Но, таквата активност може и многу успешно да се заврши само за десетина минути. Со оглед на територијата, Основниот суд Кавадарци постапува и по предметите, кои се во корелација со самата граница. Судот во Кавадарци покрива околу една четвртина од границата со Република Грција. Многу често ни се случува, на подрачјето на граничниот премин, илегалните преминувања да бараат итноста во постапувањата на самите судии. Значи, донесувањето одлуки за најоддалечените места од Кавадарци се на оддалеченост од 80 километри. Доколку не се успее во она што значи враќање на одредбите за проширена надлежност, во тој случај би умрела и правната мисла во град Кавадарци, би умрела адвокатурата, бидејќи во овој момент 37 адвокати ја обезбедуваат својата егзистенција и би се концентрирала моќта на јавнообвинителската функција во рамките на Јавното обвинителство во Велес. Во слична ситуација се извршителите кои би постапувале само по предмети во вредност до 15.000 евра", оцени судијата.

АРГУМЕНТИ ЗА ЕФИКАСЕН СУД

Според Уставот и законите на РМ, Основниот суд Кавадарци е самостоен и независен државен орган, кој согласно законите и меѓународните договори, суди на начин кој обезбедува примена на правото и заштита на човековите права и слободи.

"Во судот постојат два оддела, кривичен и граѓански, со кривичен и со прекршочен отсек, и граѓанско-вонпаричен отсек и извршен отсек во рамките на граѓанскиот оддел. Во 2005 година се примени 25.079 предмети. Споредено со 2006 година, заклучно со ноември, во работа се примени 23.359 предмети. Процентуално, лани најмногу се примени прекршочни предмети, а потоа извршни прекршочни предмети и, се разбира, разни кривични предмети, што од свој аспект создава дека оптовареноста на правосудните институции, односно на органите во РМ е токму во делот на оние несуштинските области. Напомена дека со ноември 2006 година се примени 23.359 предмети, што од аспект на обемот на работа, бројот на вработени и бројот на судиите може да ја остварува својата ориентациона норма и согласно направената аналитика за овој изминат период тоа е доволен број предмети со кои судиите во Кавадарци ќе можат и во наредната година да ја остваруваат својата ориентациона норма.

Во 2005 година, Основниот суд Кавадарци вкупно во работа имал 43.879 предмети, од кои 39,35 отсто или 17.269 предмети се однесуваат на разни кривични предмети, додека останатите, исто така, се од прекршочната и од извршната материја. Заклучно со ноември 2006 година, Основниот суд Кавадарци во работа има 46.510 предмети. Од овој аспект, споредено со лани, ние ја надминавме бројката на предмети за околу 3.000.

Исто така, процентуално кажано, во околу 39,4 отсто од предметите повторно се застапени оние кои се несуштински.

Во делот на решените предмети лани и оваа година судиите и вработените покажуваат висок степен на специјализација и реализација во реша-

вањето на предметите. Ова го покажуваат аналитичките податоци, кои велат дека во 2005 година се решени 20.728 предмети, а годинава заклучно со ноември судиите имаат решено 24.496 предмети. Што значи дека резултатите од 11 месеци од оваа сè уште тековна година, споредени со изминатите осум до девет години, покажуваат дека таа е најуспешна по бројот на завршени предмети.

Ако овие податоци се компарираат во врска со работата на секој судија, тогаш може да се каже дека секој од нив ја остварил својата ориентациона норма. Со други зборови, работењето во декември е екстра работење на судиите во Основниот суд Кавадарци во Кавадарци.

Во делот на она што значи остаток на предмети, на крајот на 2005 година имаше незавршени 23.151 предмет, или 44,1 отсто. Од нив 13,76 отсто припаѓаат на сферата извршни предмети. Тоа се несуштинските предмети, кои со донесувањето на новиот Закон за извршување преминуваат во надлежност на приватните извршители, но и во наредната година тие и натаму ќе останат во судска надлежност", истакна претседателот на Основниот суд Кавадарци.

ProMedia

hpstore

ProMedia

...printeri, skeneri, multifunkcionalni uredi, telefaks aparati, kopiri, ploteri, digitalni kameri...

PRODAŽBA I SERVIS

business partner

tel. 02/ 3215980

ProMedia